

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Kohtla-Järve Linnavalitsus
Keskallee 19
30395, Kohtla-Järve
linnavalitsus@kjl.v.ee

10.08.2021 nr 5.1-3/8113-10

JÄRELEVALVE AKT

I ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: lastekaitseaduse (LasteKS) § 38 lõige 6 ja sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti: LasteKSis kohaliku omavalitsuse üksuse kohta sätestatud nõuete ja kohaliku omavalitsuse üksuse lastekaitsetöötaja kohta sätestatud nõuete täitmist ning SHS § 144 lõike 1 punktis 8 nimetatud andmete kandmist sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse (STAR).
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Kohtla-Järve Linnavalitsus (registrikood 75001017), Keskallee 19, Kohtla-Järve linn, 30395, telefon +372 337 8500, e-post linnavalitsus@kjl.v.ee.
- 1.4. Järelevalve teostamise aeg: 22.03.2021–12.07.2021. Tulenevalt COVID-19 viiruse laia leviku tõttu riigis, korraldati järelevalve kohtumised veebipõhiselt. Veebipõhised intervjuud toimusid 21.04.2021.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) kvaliteediosakonna järelevalve talituse juhataja Kersti Kask ning järelevalve peaspetsialistid Monika Aun, Thea Tänav, Aasa Harjak ja Lilia Raudheiding.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: küsitlemine, STAR andmete ja dokumentide analüüs, veebipõhine intervjuu.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osalesid abilinnapea Niina Aleksejeva, lastekaitse peaspetsialistid Külli Veidemann, Aljona Kazakova ja Margi Tohver, lastekaitse vanemspetsialistid Julia Ivanova ja Valeria Petrova, sotsiaaltöö spetsialistid Rumia Korving ja Oksana Zaitseva.

II JÄRELEVALVE TULEMUSED

- 2.1. **SKA tuvastas, et Kohtla-Järve Linnavalitsuses ei ole järgitud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:**
 - 2.1.1. **SHS § 4 punkt 3**, mille kohaselt on sotsiaaltöötajad erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isikud.
Kohtla-Järve Linnavalitsuse sotsiaaltöö spetsialistil Rumia Korvingil, kes ametijuhendi järgselt täidab ka lastekaitsetöoga seotud ülesandeid, puudub kõrgharidus.

- 2.1.2. LasteKS § 19 lõiked 1 ja 2**, mille kohaselt peab lastekaitsetöötajal olema erialane ettevalmistus ja kõrgharidus ning hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest omandatud sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele.
Kohtla-Järve Linnavalitsuse lastekaitse vanemspetsialistidel Valeria Petroval ja Julia Ivanoval puudub kõrgharidus.
- 2.1.3. LasteKS § 17 lõige 1 punkt 1**, mille kohaselt kohalik omavalitsus (KOV) peab järgima laste õiguste ja heaolu tagavaid põhimõtteid oma arengukavas.
Kohtla-Järve Linnavalitsus ei ole oma arengukavas järginud laste õiguste ja heaolu tagavaid põhimõtteid.
- 2.1.4. LasteKS § 17 lõige 2**, mille kohaselt peab KOV looma tingimused lastekaitsetöö tegemiseks eesmärgiga tagada LasteKS § 17 lõikes 1 loetletud ülesannete täimine.
Kohtla-Järve Linnavalitsuses ei ole lastekaitsetööd korraldatud viisil, et lastekaitsetöötajad oma ülesandeid nõuetekohaselt täidaksid. Lastekaitsetöötajate hinnangul ei vasta töötajate ametijuhendites olevad tööülesanded nende tegelikele tööülesannetele. Dokumentide nõuetekohane vormistamine ning lisamine STARi on puudulik ning juhtumimenetlusega seotud nõuded on täitmata.
- 2.1.5. LasteKS § 21 lõige 1**, mille kohaselt tuleb kõigi last mõjutavate otsuste vastu võtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuste kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel välja selgitada lapse huvid ja lähtuda otsuse tegemisel nendest, kui esmatähtsast kaalutlusest, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.
Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 15145003460, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426 ja 15147322221 lähtunud laste huvidest.
- 2.1.6. LasteKS § 28 lõige 2**, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust.
Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 15145003460, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 20239234107, 20240449343, 21244172726, 21244063885, 21243618528, 212430068669, 21242633683, 21242131289, 21241361262 ja 20240615248 hinnanud lapse abivajadust.
- 2.1.7. LasteKS § 29 lõige 2**, mille kohaselt tuleb abivajavale lapsele abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid SHS-s sätestatud korras, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.
Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 19231772126, 15145003460, 19231968963, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 15147322221, 20239234107, 14133899645, 21244063885, 21243618528, 212430068669, 21242633683, 21242131289, 21241361262, 20240615248, 20240233908 ja 11108198929 rakendanud võrgustikutööd ega pole järginud juhtumikorralduse põhimõtteid.
- 2.1.8. LasteKS § 29 lõige 3**, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse

üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine. Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 15145003460, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 20239234107, 20240449343, 21244172726, 21244063885, 21243618528, 212430068669, 21242633683, 21242131289, 21241361262, 20240615248 ja 20240233908 teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule kümne päeva jooksul peale abivajavast lapsest teada saamist.

2.1.9. Lasteks § 29 lõige 5, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitama ja dokumenteerima lapse arvamuse ning lisama selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile, kui eriseadus ei sätesta teisiti, koosmõjus Lasteks § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine. Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 15147322221 ja 20240615248 abivajaduse hindamisel ja lapsele abi osutamisel dokumenteerinud lapse arvamust.

2.1.10. SHS § 144 lõige 1 punkt 8, mille kohaselt kannab KOV sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) põhimääruses kehtestatud korras andmed lastekaitse seaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta. Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetluses viitenumbri 19234649061 STARi toimingute juurde lisanud lapse juhtumiga seotud kohtulahendeid ega muid toimingute ja menetlustoimingute dokumente ning juhtumimenetlustes viitenumbritega 11108198929, 20240449343 ja 20239234107 lisanud STARi tehtud toimingutega kaasnevat dokumente. Lastekaitsetöötaja ei ole juhtumimenetluses viitenumbri 18212137424 kandnud STARi infot asendushooldusel oleva lapse külastuste ja lapsega suhtlemise kohta.

Positiivsena saab välja tuua, et järelevalvemenetluse käigus on Kohtla-Järve Linnavalitsus täiendanud kodulehel olevate lastekaitsetöötajate kontaktandmeid.

Järelevalve akti kavand saadeti 15.07.2021 Kohtla-Järve Linnavalitsusele arvamuse avaldamiseks ja vastuväidete esitamiseks. Kohtla-Järve Linnavalitsus esitas vastuse 28.07.2021, milles nõustus järelevalve akti kavandis esitatud märkustega ning lubas vastavalt lastekaitse- ja sotsiaalhoolekande seadustes sätestatud nõuetele võtta vastu abinõud vigade parandamiseks. Lisatud olid lastekaitsetöötaja täiendavad selgitused asendushooldusel viibivate laste külastamise osas 2020. aastal. SKA pidas põhjendusi juhtumimenetluses viitenumbri 18212137424 piisavaks ja arvestas esitatud selgitustega järelevalve akti koostamisel.

Arvestades Kohtla-Järve Linnavalitsuse lastekaitsetöös tuvastatud puuduste ulatust teeb SKA puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutuse. Ettekirjutus tehakse eraldi haldusaktiga.

III JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Kohtla-Järve Linnavalitsuse üldandmed ja lastekaitsetöö korraldus

Kohtla-Järve haldusterritooriumil elab 5886 last, kellest puue on tuvastatud 363 lapsel. Kohtla-Järve Linnavalitsuse sotsiaalteenistusel ei ole osakonnajuhatajat, töötajad on abilinnapea otsealluvuses. Abilinnapea vastutusvaldkonnaks on haridus, kultuur, tervishoid, sotsiaal ja sport,

sealhulgas 36 hallatavat asutust. Osakonnas töötab kolm lastekaitse peaspetsialisti ning kaks lastekaitse vanemspetsialisti. Täiendavalt on seotud lastekaitsetööga sotsiaaltöötaja ja sotsiaaltöö spetsialist. Lastekaitsetöö on jagunenud seitsme töötaja vahel järgnevalt: üks töötaja tegeleb asendushoolduse ja järelhooldusega, kolm on juhtumikorraldajad, üks töötaja on spetsialiseerunud kohtuasjadele. Sotsiaaltöö spetsialist aitab kontrollida peretoetuste avaldusi ja lastekaitsetöötajatel teostada kodukülastusi. Ta tegeleb seni lapsevanemaga, kui lastekaitsetöötaja tegeleb peres lastega. Sotsiaaltöötaja tööülesandeks on tegelemine puuetega lastega.

Kõikide nimetatud teenistujate ametijuhendid on leitavad Kohtla-Järve Linnavalitsuse kodulehel. Kodulehe andmetel on lastekaitse pea- ja vanemspetsialisti teenistuskoha eesmärgiks Kohtla-Järve linna territooriumil elavate laste, lastega perede hoolekande ja vanemliku hoolitsuseta laste, kes viibivad asenduskodudes või on perekondades hooldusel elu korraldamine vastavalt kehtivatele õigusaktidele ning ametijuhendile. Vaatamata lastekaitsetöötajate erinevatele tööülesannetele on ametijuhendis kõikidel lastekaitsetöötajatel samad tööülesanded. Aselinnapea tunnistas ametijuhendite korrigeerimise vajadust, et ametijuhendites kajastuksid teenistujate tegelikud tööülesanded. Sotsiaaltöö spetsialisti ja sotsiaaltöötaja ametijuhendites kajastuvad nende tegelikud tööülesanded lastekaitsetöö valdkonnas.

01.04.2021 seisuga oli Kohtla-Järve Linnavalitsuse lastekaitsetöös aktiivseid juhtumimenetlusi 394 ja lihtmenetlusi 157.

Järelevalve raames küsitleti ka Kohtla-Järve lastekaitse meeskonna koostööpartnereid. Vastustest ilmnes, et rahul ollakse Kohtla-Järve Linnavalitsuse teenistujate koostööga tugiisiku ja sotsiaaltranspordi korraldamisel. Enamik koostööpartneritest tõid välja, et lastekaitsetöötajatel on töökoormus suur ning lapse ja perega ei jõuta teha nii palju sisulist tööd, kui tegelikult vaja oleks. Samuti ei jõua juhtumiplaanid ega tegevuskavad teenuseosutajateni, kuigi lapsi ja nende juhtumiplaanide käiakse üle vaatamas vähemalt üks kord aastas. Mitu koostööpartnerit tõid välja, et lastekaitsetöötajatega on väga raske koostööd teha, kuna mõned neist ei ole kättesaadavad – ei vasta telefonile, ei helista tagasi ega tunne huvi laste heaolu vastu. Mitmed koostööpartnerid hindasid ühe lastekaitsetöötajaga koostööd väga halvaks, kuna temaga on ülikeeruline koostööd teha ning abi ei ole saadud ka selles küsimuses abilinnapea poole pöördumisest. Koostööpartnerid nimetasid murekohana ka info vähesust ja lastekaitsetöötajate puudulikku omavahelise info vahetamist.

Kohtla-Järve Linnavalitsuse kodulehel on avaldatud [Kohtla-Järve linna arengukava 2016–2034](#), mis linna arengut suunava dokumendina määratleb ära linna arengu eesmärgid, põhilised arengusuunad ning kirjeldab investeringuid ning tegevusi. Lastekaitsevaldkonda nimetatud arengukava ei hõlma. Arengukavas ei ole välja toodud laste õiguste ja heaolu tagavaid põhimõtteid ega laste ja perede vajadustega arvestamist. Abilinnapea sõnul on alustatud arengukava uuendamist – praegu on selles dokumendis kirjas vaid strateegilised eesmärgid ja ei ole pere ja laste ning lastekaitseteema lahti kirjutatud. Samuti on alustatud laste heaoluprofiili koostamist, kuid nimetatud protsess on jäänud pooleli.

Kodulehel on kajastatud teave Lasteabi telefoni kohta ning info, kuidas ja kellele teatada abivajavast ja hädaohus olevast lapsest. Põhjalikult on antud teada abivajavast või hädaohus olevast lapsest teatamise kohustusest, mis on kõigil isikutel, kes omavad vastavat teavet.

Nõuandva organina tegutseb Kohtla-Järve Linnavalitsuse juures Laste ja perede nõustamiskomisjon, mille üheks ülesandeks on koolikohustuse mittetäitjate ja nende perekondade probleemidele lahendite otsimine ning neile abi osutamine.

Kohtla-Järve linnas toetatakse lastekaitse spetsialistide osalemist koolitustel, infopäevadel ja supervisioonidel/kovisioonidel. Lastekaitsetöötajate professionaalse arengu toetamine toimub individuaalselt, vastavalt lastekaitsetöötaja soovile ning tööandja poolt on tagatud võimalus osaleda vajalikel koolitustel-infopäevadel.

Lastekaitsetöötajate hinnangul on Kohtla-Järve Linnavalitsuse sotsiaalteenistuse peamiseks koostööpartneriteks Virumaa Laste ja Perede Tugikeskus, mis osutab linnale psühholoogi, logopeedi, rehabilitatsiooniteenust; SA Ida-Viru Kesksaigla sõltuvusprobleemidega noorukite ravi- ja rehabilitatsioonikeskus, mis osutab linnale psühholoogi, psühhiaatri, sotsiaaltöötaja teenust; SOS Lasteküla Eesti Ühing, mis pakub linnale peretugevduspogrammi; MTÜ Puuetega Laste Tugikodu Päikesekiir, mis pakub linnale tugiisikuteenust ja laste päevahoiuteenust; Politsei ja Piirivalveamet (PPA), kellega koostöös tehakse kodukülastusi suure riskiga peredesse; OÜ Medtransport; Haridus- ja Noorteamet. Koostööd tehakse haridusasutustega (koolid ja lasteaiad), meditsiinasutustega (perearstid, psühhiaatrid) ning mitmete teenusepakkujatega (rehabilitatsiooniteenuse osutajad, psühholoogid, terapeudid peretugiisikud, noorsootöötajad, asenduskodu ja turvakoduteenuse osutajad). Lastekaitsetöötajate hinnangul ei ole teenusepakkujaid piirkonnas piisavalt, mistõttu puudub konkurents ning see omakorda mõjutab pakutava teenuse hinda. Suurem vajadus oleks sotsiaaltranspordi järele.

SKA lastekaitseosakond on 27.11.2020 saatnud Kohtla-Järve Linnavalitsusele märgukirja, milles pööratakse tähelepanu, et Kohtla-Järve Linnavalitsuse lastekaitsetöös on viimasel ajal esinenud palju akuutseid juhtumeid, mis vajavad kiiret reageerimist ja õigeaegset juhtumikorraldust, seejuures on mitmete juhtumite osas täheldatud lastekaitsetöötaja intensiivsema sekkumise vajadust laste ja perede abistamiseks ja toetamiseks. Ka juhiti erilist tähelepanu perevägivalle ja laste väärkohtlemise juhtumitele, mille korral tuleb reageerida viivitamatult ning tagada laste turvalisus. Lisaks paluti pöörata tähelepanu reageerimisele abivajavast ja/või hädaohus olevast lapsest teadasaamisel vastavalt LasteKSis sätestatud alustel.

3.2. Järelevalve menetlus

Järelevalvemenetlus lastekaitsetöö üle algatati 22.03.2021, järelevalve korralduslik teade edastati 09.04.2021 ning järelevalve teostamisel keskenduti LasteKSis sätestatud nõuete täitmisele, lastekaitse töökorraldusele ja laste hoolekandele.

Järelevalvemenetluses esitatud lastekaitse valdkonda puudutavatele küsimustele vastas Kohtla-Järve linnapea 01.04.2021 (kiri nr 2-5.11/779-2, registreeritud dokumendihaldussüsteemis *Delta*). Vastustes kirjeldati omavalitsuse lastekaitsetöö korraldust, pakutavaid teenuseid, lastekaitse prioriteete aastatel 2020/2021, laste õiguste ja heaolu tagavaid põhimõtteid ning heaolu profiili arengusuundasid. Lisaks anti vastustes ülevaade lastekaitse tööprotsessidest abivajava lapse juhtumi vaates ning juhtumi korraldusprotsessidest, võrgustikul liikmetest ning piirkonna ennetustöö võimalustest.

Ajavahemikul 30.03–30.06.2021 kontrolliti suure abivajadusega laste lastekaitse juhtumeid sh käitumisraskustega, õigusrikkujate, koolikohustuse mittetäitjate, sõltuvusprobleemidega, lähisuhtevägivalle ja hädaohus olevate laste juhtumid.

Tulenevalt Covid-19 viiruse laia leviku tõttu, korraldati 21.04.2021 järelevalvemenetluse vestlused veebis järgnevalt:

Aeg	Tegevus
10.00 – 10.45	Aljona Kazakovaga vestlevad Monika Aun ja Aasa Harjak
	Küllli Veidemanniga vestlevad Thea Tänav ja Lilia Raudheiding
11.00 – 11.45	Oksana Zaitsevaga vestlevad Monika Aun ja Aasa Harjak
	Valeria Petrovaga vestlevad Thea Tänav ja Lilia Raudheiding
12.30 – 13.00	Julia Ivanovaga vestlevad Monika Aun ja Aasa Harjak
	Rumia Korvingiga vestlevad Thea Tänav ja Lilia Raudheiding
13.15 – 14.00	Margi Tohvriga vestlevad Monika Aun ja Aasa Harjak
13.15 – 14.45	Niina Aleksejevaga vestlevad Kersti Kask, Thea Tänav ja Lilia Raudheiding

Järelevalve käigus analüüsi STARi kantud juhtumimenetlusi viitenumbritega 19231772126, 18212137424, 20240714867, 15145003460, 20234938646, 19231968963, 21243222703, 21242600801, 19232431927, 21242275888, 19228622421, 19232891089, 19234649061, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 11108198929, 14133899645, 15147322221, 20239934107, 20240449343, 21242865341, 21244172726, 21244063885, 21243618528, 21243068669, 21242633683, 21242131289, 21241361262, 20240615248 ja 20240233908.

3.2.1. SHS § 4 punkti 3 ja LasteKS § 19 lõike 1 ja 2 nõuete täitmine

SHS § 4 punkt 3 kohaselt on sotsiaaltöötajad erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isikud.

LasteKS § 19 lõigete 1 ja 2 kohaselt peab lastekaitsetöötajal olema erialane ettevalmistus ja kõrgharidus ning hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest omandatud sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele. Lasteks § 19 jõustus 2020. aasta 1. jaanuaril. Enne LasteKSi jõustumist (01.01.2016) tööle asunud lastekaitsetöötaja peab LasteKS § 19 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded täitma hiljemalt 2022. aasta 1. jaanuariks.

Rumia Korving on sotsiaaltöö spetsialistina tööle asunud 01.04.2013 ning ta täidab ametijuhendi järgselt ka lastekaitsetöoga seotud ülesandeid. Seega peab tal olema vastav erialane ettevalmistus ja kõrgharidus.

Kohtla-Järve Linnavalitsuse kaks lastekaitsetöötajat Valeria Petrova ja Julia Ivanova ei vasta lastekaitsetöötajale esitatud nõuetele. Valeria Petrova on lastekaitsetöötajana teenistusse asunud 03.08.2020, seega pidi tal olema tööle asumisel erialane ettevalmistus ja kõrgharidus. Lisaks peab ta hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest (ehk hiljemalt 03.08.2022) omandama sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele. Julia Ivanova on lastekaitsetöötajana teenistusse asunud 01.02.2021, seega pidi tal olema tööle asumisel erialane ettevalmistus ja kõrgharidus. Lisaks peab ta hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest (ehk hiljemalt 01.02.2023) omandama sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele.

3.2.2. LasteKS § 17 lõike 1 punkti 1 nõude täitmine

Kohtla-Järve Linnavolikogu 30.09.2015 määrusega nr 76 kinnitatud „Kohtla-Järve linna arengukava aastateks 2016-2034“, milles ei ole kajastatud laste heaolu ja õiguseid tagavaid põhimõtteid. Lastekaitse valdkonda ei ole käsitletud ega selle arendamiseks vajalikke eesmärgi püstitatud. Kohaliku omavalitsuse arengukavas lapse heaolu edendavate põhimõtete ja lapse heaolu tagavate eesmärkide ja tegevuste kajastamine on väga oluline.

3.2.3. LasteKS § 17 lõike 2 nõude täitmine

Kohtla-Järve Linnavalitsuse [kodulehel](#) on 30.06.2021 seisuga lastekaitse pea- ja vanemspetsialistide ametijuhendites nimetatud teenistuskohustused ja soovitud tulemus ühesugused, kuigi vestlustel lastekaitse spetsialistide ning valdkonna abilinnapeaga selgus, et nende vahel on ära jaotatud lastekaitsetöö valdkonnad. Lastekaitse spetsialistid olid arvamisel, et ametijuhendid tuleks kindlasti juhi poolt üle vaadata ja viia vastavusse teenistujate tegelike teenistusülesannetega. Samuti ei olnud üksteise tööspetsiifikaga kursis kõik tööle olevad lastekaitse pea- ja vanemspetsialistid.

Ametijuhendi kohaselt ei ole ühegi lastekaitse spetsialisti tööülesandeks tegeleda ennetustööga Kohtla-Järve piirkonnas. SKA leiab, et ennetustöö lastega peredega on oluline just seetõttu, et ei tekiks keerulisi ja aeganõudvaid lastekaitsejuhtumeid, mille lahendamiseks kulub palju ressursi.

Mitmed koostööpartnerid andsid tagasiside, et mõnedel lastekaitsetöötajatel ei ole piisavalt aega või pädevust sisulise lastekaitsetöö tegemiseks.

3.2.4. LasteKS § 21 lõike 1 nõude täitmine

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud juhtumimenetlustes viitenumbritega 15145003460, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 15147322221 lähtunud laste huvidest.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 15145003460 on menetlus algatatud 03.03.2015, mil saabus PPA teade abivajavast lapsest. Järgnevad korduvad iga-aastased teated koolist, et laps ei täida koolikohustust. 16.05.2019 saabus PPA teade, et laps ohustab enda ja teiste tervist. 06.11.2019 Vaimse Tervise Keskusest teade, et ema ei vii last ravile, lapsele ei ole õpe jõukohane.

Rajaleidja keskuse hinnangul oleks lapsele sobilik kinnise lasteasutuse teenus, pere tugiisik soovib, et lapsele on vaja koolis käimiseks tugiisikut ja emale psühhiaatrilist ravi, kool hindab, et lapsevanema hooldusõigust tuleks piirata, sest lapse tervislik olukord on hindamata vanemliku vastutuse puudumise tõttu. Ühtegi koostööpartnerite nimetatud teenust ega tegevust ei ole KOV püüdnud rakendada. Laps ei ole viimased kaks aastat koolikohustust üldse täitnud.

Lapse tervis hinnati alles märtsis 2020, diagnoosiks asbergeri sündroom. Tartu Ülikooli Kliinikumi (TÜK) soovituseks oli elukohajärgne psühholoogiline nõustamine, sotsiaalsete oskuste arendamine, lähtuvalt püsivast psühhikahäirest lapsele puude määramine.

Ainuke teenus, mida KOV on läbi aastate (2015-2021) osutanud, on tugiisiku teenus perele, 2021. aastal mõned korrad ka nõustaja teenust. Emale on KOV koostanud ettekirjutuse, mille täitmine ei ole lapsevanema tervist ja vanemlike oskusi arvestades realistlik ja mis on jäänud täitmata. Kokkuvõtlikult ei ole KOV lähtunud lapse huvidest ning laps on olnud aastatel 2015–2021 vajaduspõhise abita, millele ei ole õigustust. 28.04.2021 tegi Rajaleidja keskus ise SKAle teate abivajavast lapsest. 28.04.2021 on planeeritud ümarlaud abivajavale lapsele meetmete leidmiseks.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20237347788 – peale PPA teate laekumist, millest ilmnes, et vägivald peres on korduv ning naise abikaasa on olnud vägivaldne ka pere vanema lapse suhtes, viidi läbi vanemaga vestlus ning anti talle infot abi saamise võimaluste kohta. Peale teenuseosutajate kontaktide andmist 2020. aasta juunis perega kontakti ei ole olnud, seega lastekaitsetöötajal puudub teadmine, mis peres toimub ja kas lapsed abi on saanud. Samuti ei ole tehtud võrgustikutööd. STAR andmetel on menetlus lõpetatud 05.05.2021 (kontrollitud 21.05.2021).

Lihtmenetluses viitenumbriga 21241784606 – peres kasvab kaks last. Menetluse materjalidest nähtub, et laste ema sõnul on vägivald olnud korduv. PPA juhib teatises tähelepanu, et lapsed viibisid konflikti juures, lisades, et pidev vägivald pealt nägemine ohustab lapse turvalisust, arengut ja heaolu. PPA hindas, et perekond vajab emotsionaalse heaolu parandamiseks toetavaid teenuseid. Lapsevanemaga viidi läbi vestlus ning vanem ei pidanud abi vajalikuks. Perega tööd ei alustatud. Menetlus suleti kolm kuud hiljem põhjendusega: „*Lähtuvalt sotsiaalhoolekande seaduse § 12 – Isiku tahte arvestamine (1) sotsiaalteenuste osutamisel, sotsiaaltoetuste ja muu abi andmisel arvestatakse isiku taht, eeskoste asutusel puudub võimalus abi osutamiseks isiku tahte vastaselt.*“

Lihtmenetlused viitenumbritega 21242227368 ja 20239539426 – lisaks eelnimetatud menetlustele on STAR andmetel alates 2012. aastast perega seotult avatud 131 menetlust, sh 74 korda toimetulekutoetus, 55 korda muu toetus (õppevahendid, ravimid jne), üks menetlus perevägivald ja kaks menetlust hooldusõiguse kohtuvaidluste tõttu. Eeltoodu näitab, et tegemist on suure abivajadusega perekonnaga, kuid nendes

menetlustes ei ole hinnatud laste abivajadust ega rakendatud meetmeid laste heaolu tagamiseks v.a perele toetuste maksmine.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 15147322221 on KLAT teenuselt tulnud lapse kohta tema koolist teade, et laps ei käi koolis. Lastekaitse vanemspetsialist on kutsunud kahel korral lapse enda juurde vestlusele (21.01.2021 ja 25.01.2021), kuid laps kohale ei ilmunud. 26.01.2021 saadetakse KOVi teade psühhiaatril, et laps ei võta temale vajalikke ravimeid. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tegevuse osas abi vajava lapse huvidest lähtuvast abistamisest.

3.2.5. LasteKS § 28 lõike 2 nõude täitmine

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud juhtumimenetlustes viitenumbritega 15145003460, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 20239234107, 20240449343, 21244172726, 21244063885, 21243618528, 212430068669, 21242633683, 21242131289, 21241361262 ja 20240615248 hinnanud lapse abivajadust.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 15145003460 on lapse abivajaduse hindamine aegunud, puudub 10.03.2020 TÜK hinnang lapse tervisele, diagnoos ja soovitud teenuste osas.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20237347788 laste abivajadust ei ole hinnatud. Samas ilmneb menetluse materjalidest, et laste ema sõnul on vägivald olnud korduv ning varasemalt on tema abikaasa olnud füüsiliselt vägivaldne ka tema vanema lapse suhtes. Järelevalve käigus läbiviidud vestluses ütles menetlusega tegelev töötaja, et tema ei tegele lapse abivajaduse hindamisega.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21241784606 ei ole hinnatud laste abivajadust. Vaatamata PPA teates tähelepanu juhtimisele, et tegemist on korduva vägivallaga peres ning pere vajab teenuseid, ei ole KOV laste abivajadust hinnanud ning meetmeid kohaldanud. Järelevalve käigus läbiviidud vestluses ütles menetlusega tegelev töötaja, et tema ei tegele lapse abivajaduse hindamisega.

Lihtmenetlustes viitenumbritega 21242227368 ja 20239539426 ei ole hinnatud laste abivajadust, vaatamata saadud teatele, millest nähtus, et alaealine ning tema ema olid mõlemad joores ning nende käitumine vajas politsei sekkumist. Peres elab veel ka 10-aastane laps. Saab eeldada, et juhtumi menetlemisel ei ole lastekaitsetöötaja end peres toimuvaga kurssi viinud. Menetluses viitenumbriga 21242227368 on lastekaitsetöötaja lähtunud laste ema ning vanima lapse sõnadest, et pere abi ei vaja. Menetluses viitenumbriga 20239539426 on lastekaitsetöötaja lähtunud vaid laste ema sõnadest, et lapsed abi ei vaja. Mitte kummaski menetluses ei ole hinnatud, millises olukorras lapsed elavad või millist abi nad vajavad. Järelevalve käigus läbiviidud vestluses ütles menetlusega tegelev töötaja, et tema ei tegele lapse abivajaduse hindamisega.

Lihtmenetluses viitenumbriga 19234649061 on esimene pöördumine abivajava lapse kohta STARi kantud 16.12.2019, selle järgselt on läbi viidud vestlus lapse emaga. 03.01.2020 on vesteldud lapsevanemaga seoses politsei väljakutsega. 22.03.2021 on taas laekunud teade politsei sekkumisest. Laps on viibinud konfliktide juures. Lapsevanemad on pöördunud avaldusega kohtusse 2020. ja 2021. aastal. Ajavahemikul 2019 detsembrist kuni 16.04.2021, mil anti seisukoht kohtule, ei ole kordagi hinnatud lapse abivajadust ning seda dokumenteeritud.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20239234107 on registreeritud abivajava lapse kohta pöördumine 21.09.2020. Lastekaitse vanemspetsialist on vestelnud vanaemaga 23.09.2020 ning teinud kodukülastuse 24.09.2020, kuid ei ole hinnanud lapse abivajadust.

- 09.03.2021 kell 15:10 pöördus lasteabitelefonile vanaema ja oli väga mures oma lapselapse pärast, kelle ema on alkohoolik ja arvatavasti tarbib ka narkootikumi aeg-ajalt. Vanaema nutab ja kurdab, et KOV lastekaitse ei aita teda ja peetakse hulluks ja ebaadekvaatseks. Laps on enamus ajast vanaema juures, kuid kui ema juures on, siis vanaema on mures, et laps ei ole hoolitsetud. Ema vajab psühholoogilist abi või alkoholist loobumisest nõustamist.

- 15.03.2021 SKA lastekaitse osakonna pöördumine: Teade abivajava lapse kohta. Lasteabitelefonile pöördus vanaema ja oli väga mures oma lapselapse pärast, kelle ema on alkohoolik ja arvatavasti tarbib ka narkootikumi aeg-ajalt. Vanaema nutab ja kurdab, et KOV lastekaitse ei aita teda ja peetakse hulluks ja ebaadekvaatseks. Laps on enamus ajast vanaema juures, kuid kui ema juures on, siis vanaema on mures, et laps ei ole hoolitsetud. Ema vajab psühholoogilist abi või alkoholist loobumisest nõustamist.

- Pöördumine lasteabitelefonile 27.06.2021 kell 04:48. Helistas ametnik, kes andis infot abivajavast lapsest. Ütles, et oli väljakutse lapse vanaema poolt, kes teatas tema juurde tulnud alkoholihoobes tütar, kes omakorda teatas vanaemale, et tema elukaaslane on lapsega korteris, kedagi sisse ei lase ja loobib asju aknast välja. Kell 04:48 oli laps ohutult vanaema juures. Selline käitumine ei ole esmakordne ning teateid abivajava lapse kohta on tulnud ennegi.

01.07.2021 on STARi lisatud kirjalik kokkulepe: lapse ema on nõus, et laps elab vanaema juures. Lapse abivajadust ei ole senini välja selgitatud ega hinnatud.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20240449343 on PPA teatis registreeritud 23.11.2020 – peresisene väärkohtlemine, peres on viis last vanuses 1 kuni 11 aastat. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tegevuse osas abi vajavate laste huvidest lähtuvast abistamisest. Lastekaitsetöötaja ei ole hinnanud laste abivajadust. 23.01.2021 on STARis menetluse oleku muutus, mida lastekaitse vanemspetsialist 21.04.2021 Skype'i vestlusel selgitada ei osanud, kuna ta ei mäletanud, miks ta juhtumi lõpetas.

- 07.02.2021 pöördus Kohtla-Järve Linnavalitsuse poole ohvriabi spetsialist ning teavitas abivajavatest lastest. Peres toimuvad sagedased vägivaldajuhtumid vanemate vahel. Lapsed on püüdnud ema kaitsta, mille tulemusena on lapsele tekitatud kehavigastused. Antud ülesanne: Lastekaitse spetsialistil tuleb Lasteks § 28 ja 29 alusel hinnata laste abivajadus 10 päeva jooksul ning kohaldada laste heaolu toetavaid meetmeid laste parimatest huvidest lähtuvalt. Abivajaduse hindamise ja juhtumikorraldusega seotud info SHS § 144 lõike 1 punktide 8-10 alusel kanda STARi. Antud juhtumi lahendamiseks on SKA lastekaitse osakonna (LKO) konsultant valmis vajadusel pakkuma nõustamisteenust.

- 19.02.2021 kordusteade Kohtla-Järve Linnavalitsusele abivajavate laste kohta. Ülesanne: Lastekaitse spetsialistil tuleb Lasteks § 28 ja 29 alusel hinnata VIIVITAMATULT laste abivajadus, selgitada välja laste arvamus ning kohaldada laste heaolu toetavaid meetmeid laste parimatest huvidest lähtuvalt. Abivajaduse hindamise ja juhtumikorraldusega seotud info SHS § 144 lõike 1 punktide 8-10 alusel kanda viie tööpäeva jooksul STARi. Antud juhtumi lahendamiseks on SKA LKO konsultant valmis vajadusel pakkuma nõustamisteenust.

- Lastekaitse vanemspetsialisti helistas 23.03.2021 pere emale (lihtmenetlus viitenumbriga 21242865341), sai teada, et viimane konflikt mehega oli toimunud novembrikuus 2020 ja neid abistas ohvriabi ning nad käivad psühholoogi juures teenusel. Tegemist on MARAC juhtumiga. 25.03.2021 tehtud kodukülustus (Kodus on kõik laste jaoks olemas, lastel eraldi toad ning igal oma voodi. Olemas ka kirjutuslaud õppimiseks. Lapsed räägivad, et kodus on kõik korras, ei korda vägivalda kordumist, lapsed ei saanud isegi aru, et midagi oleks valesti. Korter on ilus, remont käib ühes toas, kuid tolmu ei ole). Laste tegelikku abivajadust ei ole senini välja selgitatud ega hinnatud.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21244172726 tuli teade abivajavast lapsest 07.06.2021. Kodukülastusel 10.06.2021 kedagi kodus ei olnud. 22.06.2021 registreeriti PPA teatis abivajavast lapsest. Lapse abivajadust ei ole välja selgitatud ega hinnatud.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21244063885 on 01.06.2021 tulnud haiglast teade lapse tahtlikust ravimite mürgitusest. Palutakse osutada lapsele abi. 10.06.2021 tegi lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse (kedagi kodus ei olnud, telefonile ei vastatud). 20.06.2021 registreeritud teade, et haiglasse saabus alaealine tahtliku ravimite mürgituse diagnoosiga ning nimetati, et sama laps oli haiglas 06.05.2021 alkoholi mürgitusega. Lapsel, kellel on tuvastatud ennast kahjustav käitumine, on jäetud abivajadus hindamata.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21243618528 registreeriti 06.05.2021 teade abi vajava 16-aastase tüdruku kohta. Samal päeval helistas lastekaitse vanemspetsialist lapse emale, kellelt kuulis, et nad ootavad aega psühholoogi juurde. Lapse abivajadust ei ole välja selgitatud ega hinnatud.

Lihtmenetluses viitenumbriga 212430068669 on 06.04.2021 PPA teatis 3-aastase lapse kohta, kes on lähisuhtevägivalla (LSV) ohver. Nimetatud teatis on registreeritud 23.04.2021. 10.06.2021 teeb lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse, kuid kedagi kodus ei ole. 3-aastase lapse abivajadus on lastekaitsetöötaja poolt jäetud välja selgitamata ja hindamata.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21242633683 on 11.03.2021 registreeritud pöördumine, et neli last (vanuses 2-, 9-, 11- ja 16-aastased) on LSV ohvrid. Samal päeval teeb lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse, kus tuvastatakse ema ja vanema tütre probleemid. Vaatamata sellele on abi vajavate laste abivajadus hindamata ja välja selgitamata.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21242131289 on registreeritud 11.02.2021 teade koolist, et 13-aastaselt lapsel on suured probleemid koolikohustuse täitmisega. 25.03.2021 on lastekaitse vanemspetsialist teinud telefonikõne emale, kuid ei saanud teda kätte. Planeeritud oli kodukülastus järgmisel päeval. Tänapäevani on lapse abivajadus jäetud lastekaitsetöötaja poolt hindamata.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21241361262 registreeriti 05.01.2021 teade 15-aastase lapse kohta, kes on LSV ohver. 07.01.2021 võttis lastekaitse vanemspetsialist telefonikõne emale, kes oli vägivalla ohver. Selgus, et mõlemad lapsevanemad olid purjus. Samal päeval toimus vestlus lapsega, kes avaldas soovi psühholoogi juurde minna. Lastekaitse vanemspetsialist lubas psühholoogile helistada. Lapse tegelik abivajadus on lastekaitsetöötajal senini välja selgitamata ja hindamata.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 20240615248 toimus 30.11.2020 kodukülastus seoses LSV juhtumiga, mil selgus, et 6-aastane laps oli viidud patrulli poolt vanaema juurde. Kodus olid ema ja isa ning veel kaks last vanuses 3-aastane ja 7-kuune. STARis on info SOS-ilt, et 04.02.2021 ema toob lapse homme koju. 10.02.2021 algatati juhtumimenetlus. 31.05.2021 on PPA teatis, et lapsed on LSV ohvrid. Lastekaitse vanemspetsialist helistab emale, kuid ta ei vasta telefonile. Hiljem vestlus emaga, kus selgus, et 30.05.2021 toimus sõnaline konflikt ema õe ja õe mehe vahel, kuhu kutsuti politsei. Lapsed ema sõnul midagi ei kuulnud. Laste tegelik abivajadust ei ole tänapäevani välja selgitatud ega hinnatud.

3.2.6. Lasteks § 29 lõike 2 nõude täitmine

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud juhtumimenetlustes viitenumbritega 19231772126, 15145003460, 19231968963, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 15147322221, 20239234107, 14133899645,

21244063885, 21243618528, 212430068669, 21242633683, 21242131289, 21241361262, 20240615248, 20240233908 ja 11108198929 rakendanud võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 19231772126 puudub tegevuskava täitmise aeg ja tulemus. Kõik tegevused on osaliselt täidetud (sh tervise ja rehabilitatsiooni teemal), ainult lapsele sobiva elukoha leidmine, mis vastaks tema vajadustele, on täidetud. Tegevuste lõpu ajad olid 2019. aasta erinevatel kuudel, mis on ammu möödas – uusi vahehindamisi, tegevuste korrigeerimist ei ole määratud.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 15145003460 puuduvad tegevuskava täitmise vahehindamise ajad ja tulemused. Näiteks: „Koostöö lastekaitse spetsialistiga ning teiste võrgustiku liikmetega“ ei ole näha vahehindamist, märgitud, et täitmata, uut meedet määratud ei ole. 01.07.2020 on märgitud, et täitmata on lapse puudeastme taotlemine ja Rajaleidja nõustamine. Uut meedet ega tähtaegasid ei ole märgitud.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 19231968963 puuduvad tegevuskava täitmise vahehindamise ajad ja tulemused. Näide: „Lapsevanem koos lapsega pöördub vaimse tervise spetsialisti vastuvõtule.“ Lõpu aeg 09.05.2020. Hinnatud ei ole. Teistel tegevustel märts 2021 lõpu aeg – hindamist ei näe.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20237347788 – pere kohta täiendava info saamiseks ja abi andmiseks ei ole tehtud võrgustikutööd. Peale teenuseosutajate kontaktide andmist perega ega teenuseosutajaga lastekaitsetöötaja kontakti ei ole võtnud. Menetlus on lõpetatud ning töötajal puudub teadmine, kas lapsed on abi saanud.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21241784606 pere kohta täiendava info saamiseks ja abi andmiseks ei ole tehtud võrgustikutööd.

Lihtmenetlustes viitenumbritega 21242227368 ja 20239539426 on lisaks eelnimetatud menetlustele STAR andmetel alates 2012. aastast perega seotult avatud 131 menetlust, sh 74 korda toimetulekutoetus, 55 korda muu toetus (õppevahendid, ravimid jne), üks menetlus perevägivald ja kaks menetlus hooldusõiguse kohtuvaidluste tõttu. Eeltoodu näitab, et tegemist on suure abivajadusega perekonnaga, kuid lastele ja perele abi osutamiseks võrgustikutööd ei ole tehtud.

Lihtmenetluses viitenumbriga 19234649061 ajavahemikul detsembrist 2019 kuni tänaseni on perega seotult teatanud PPA kolmest väljakutses, mil laps on viibinud konfliktide juures. 2020. aastal on lapse ema esitanud kohtusse avalduse ühise hooldusõiguse osaliseks lõpetamiseks. 2021. aastal on lapse isa taotlenud kohtult suhtluskorra määramist. 27.08.2020 kohtule koostatud seisukohas on toodud välja, et laps on lasteaias hästi adapteerunud, kuid puudub teave, kust kirjeldatud hinnang on saadud. Samuti ei nähtu, et oleks rakendatud võrgustikutööd teabe saamiseks või lapsele ja perele abi osutamiseks.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 15147322221 on KLAT teenuselt tulnud lapse kohta tema koolist teade, et laps ei käi koolis. Lastekaitse vanemspetsialist kutsus kahel korral teda enda juurde vestlusele (21.01.2021 ja 25.01.2021), kuid laps kohale ei ilmu. 26.01.2021 saadetakse KOVi teade psühhiaatrilt, et laps ei võta temale vajalikke ravimeid. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst, koostööst lapse kooli ja arstiga.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20239234107 on registreeritud abivajava lapse kohta pöördumine 21.09.2020. Lastekaitse vanemspetsialist on vestelnud vanaemaga 23.09.2020 ning teinud kodukülastuse 24.09.2020, kuid lapsele ei ole abi osutamiseks rakendatud võrgustikutööd ega koostatud juhtumiplaani ning planeeritud tegevusi.

- 09.03.2021 kell 15:10 pöördus lasteabitelefoni vanaema ja oli väga mures oma lapselapse pärast, kelle ema on alkohoolik ja arvatavasti tarbib ka narkootikumi aeg-ajalt. Vanaema nutab ja kurdab, et KOV lastekaitse ei aita teda ja peetakse hulluks ja ebaadekvaatseks. Laps on enamuse ajast vanaema juures, kuid kui ema juures on, siis vanaema on mures, et laps ei ole hoolitsetud. Ema vajab psühholoogilist abi või alkoholist loobumisest nõustamist.

- 15.03.2021 SKA LKO pöördumine: Teade abivajava lapse kohta. Lasteabitelefoni pöördus vanaema ja oli väga mures oma lapselapse pärast, kelle ema on alkohoolik ja arvatavasti tarbib ka narkootikumi aeg-ajalt. Vanaema nutab ja kurdab, et KOV lastekaitse ei aita teda ja peetakse hulluks ja ebaadekvaatseks. Laps on enamuse ajast vanaema juures, kuid kui ema juures on, siis vanaema on mures, et laps ei ole hoolitsetud. Ema vajab psühholoogilist abi või alkoholist loobumisest nõustamist.

- Pöördumine lasteabitelefoni 27.06.2021 kell 04:48. Helistas ametnik, kes andis infot abivajavast lapsest. Ütles, et oli väljakutse lapse vanaema poolt, kes teatas tema juurde tulnud alkoholihoobes tütar, kes omakorda teatas vanaemale, et tema elukaaslane on lapsega korteris, kedagi sisse ei lase ja loobib asju aknast välja. Kell 04:48 oli laps ohutult vanaema juures. Selline käitumine ei ole esmakordne ning teateid abivajava lapse kohta on tulnud ennegi.

01.07.2021 on STARi lisatud kirjalik kokkulepe: lapse ema on nõus, et laps elab vanaema juures.

Lapsele ei ole abi osutamiseks senini rakendatud võrgustikutööd, koostatud juhtumiplaani ning planeeritud tegevusi.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 14133899645 on STARist tulenevalt tehtud 28.01.2021 lapse osas KLAT taotlus kohtule. 15.02.2021 on toimunud lastekaitse vanemspetsialisti kodukülastus koos politseiga, kus vestluses lapsega selgus, et ta tahab KLAT teenusele minna. STARis puudub edasine info lastekaitsetöötaja tehtavast võrgustikutööst ning juhtumiplaanis tegevuste korrigeerimisest.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21244063885 on 01.06.2021 tulnud haiglast teade lapse tahtlikust ravimite mürgitusest. Palutakse osutada lapsele abi. 10.06.2021 tegi lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse (kedagi kodus ei olnud, telefonile ei vastatud). 20.06.2021 registreeritud teade, et haiglasse saabus alaealine tahtliku ravimite mürgituse diagnoosiga ning nimetati, et sama laps oli haiglas 06.05.2021 alkoholi mürgitusega. Lapse osas, kellel on tuvastatud ennast kahjustav käitumine, puudub STARis edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst. Ei ole koostatud juhtumiplaani ega planeeritud tegevusi.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21243618528 registreeriti 06.05.2021 teade abi vajava 16-aastase tüdruku kohta. Samal päeval helistas lastekaitse vanemspetsialist lapse emale, kellelt kuulis, et nad ootavad aega psühholoogi juurde. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst.

Lihtmenetluses viitenumbriga 212430068669 on 06.04.2021 PPA teatis 3-aastase lapse kohta, kes on LSV ohver. Nimetatud teatis on registreeritud 23.04.2021. 10.06.2021 teeb lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse, kuid kedagi kodus ei ole. STARis puudub edasine info lastekaitsetöötaja tehtavast võrgustikutööst. Ei ole koostatud juhtumiplaani ega planeeritud tegevusi 3-aastase lapse abistamiseks.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21242633683 on 11.03.2021 registreeritud pöördumine, et neli last (vanuses 2-, 9-, 11- ja 16-aastased) on LSV ohvid. Samal päeval teeb lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse, kus tuvastatakse ema ja vanema tütre

probleemid. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst. Ei ole koostatud laste juhtumiplaane ega planeeritud tegevusi LSV all kannatavate laste abistamiseks.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21242131289 on registreeritud 11.02.2021 teade koolist, et 13-aastaselt lapsel on suured probleemid koolikohustuse täitmisega. 25.03.2021 on lastekaitse vanemspetsialist teinud telefonikõne emale, kuid ei saanud teda kätte. Planeeritud oli kodukülastus järgmisel päeval. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst. Ei ole koostatud lapse juhtumiplaani ega planeeritud tegevusi lapse aitamiseks.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21241361262 registreeriti 05.01.2021 teade 15-aastase lapse kohta, kes on LSV ohver. 07.01.2021 võttis lastekaitse vanemspetsialist telefonikõne emale, kes oli vägivalda ohver. Selgus, et mõlemad lapsevanemad olid purjus. Samal päeval toimus vestlus lapsega, kes avaldas soovi psühholoogi juurde minna. Lastekaitse vanemspetsialist lubas psühholoogile helistada. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst. Ei ole koostatud lapse juhtumiplaani ega planeeritud tegevusi lapse aitamiseks.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 20240615248 toimus 30.11.2020 kodukülastus seoses LSV juhtumiga. Selgus, et 6-aastane laps oli viidud patrulli poolt vanaema juurde. Kodus olid ema ja isa ning veel kaks last vanuses 3-aastane ja 7-kuune. STARis on info SOS-It, et 04.02.2021 ema toob lapse homme koju. 10.02.2021 algatati juhtumimenetlus. 31.05.2021 on PPA teatis, et lapsed on LSV ohvrid. Lastekaitse vanemspetsialist helistab emale, kuid ta ei vasta telefonile. Hiljem vestlus emaga, kus selgus, et 30.05.2021 toimus sõnaline konflikt ema õe ja õe mehe vahel, kuhu kutsuti politsei. Lapsed ema sõnul midagi ei kuulnud. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst. Ei ole koostatud lastele tegevuskavasid ega planeeritud tegevusi laste aitamiseks.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20240233908 on 11.11.2020 ema pöördunud KOVi avaldusega, et lapsega suhtlemine kindlaks määrata. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tehtavast võrgustikutööst.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 11108198929 on koostatud AHteenusel olevale lapsele. Viimane lapse abivajaduse väljaselgitamine ja tegevuskava vahehindamine on STARi andmetel tehtud 21.06.2018. 03.11.2020 toimus asenduskodus vestlus lapsega, 04.11.2020 ümarlaud. 12.01.2020 vestles lastekaitse vanemspetsialist lapsega tema trahvidest ning sellest, miks ta ei tule õigeks ajaks asenduskodusse. Lastekaitsetöötaja on käinud koos lapsega pangas pangakaardi järel 19.01.2021 ja prokuratuuris 25.01.2021. Kõik muud käesoleval aastal tehtud sissekanded on PPA teatiste registreerimised. Asenduskodust tulnud kirjas kurdab juht, et lastekaitse vanemspetsialist ei võta osa oma eestkostetava probleemide lahendamisest ning ei näita üles huvi oma vastutusalas oleva lapse suhtes. Ei vasta telefonidele, ei vasta meilidele ja samuti ka sõnumitele. Teda on väga raske tabada hetkel, mil teda kõige rohkem vaja oleks. Lastekaitsetöötajal puudub väidetavalt huvi teha koostööd asenduskoduga. Sama laps oli ükskord talle üle 20 korra helistanud ja sõnumeid saatnud, kuna tal oli enda ID-kaarti vaja, et ennast kursustele registreerida, kuid lastekaitse vanemspetsialistiga oli võimatu kontakti saada. Lastekaitse vanemspetsialisti sõnul ei vastanud ta noorele teadlikult, kuna eeldas, et poiss tahab temalt niikuinii jälle raha küsida ning ta ei usalda poissi. Kirjeldatud ei saa nimetada võrgustikutöökaks ega sisuliseks lastekaitsetöökaks.

3.2.7. Lasteks § 29 lõike 3 nõude täitmine

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 15145003460, 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 20239234107, 20240449343, 21244172726, 21244063885, 21243618528, 212430068669, 21242633683, 21242131289, 21241361262, 20240615248 ja

20240233908 kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 15145003460 on menetlus algatatud 03.03.2015, kui tuli teade politseist, et laps nägi pealt LSVd, PPA palub tagada lapse turvalisuse. 13.11.2018 ja 14.01.2019 palub kool lastekaitse sekkumist, et tagada lapse koolikohustuse täitmine. Alles 19.03.2019 on vaieldamatult abivajavale lapsele algatatud juhtumimenetlus.

Lihtmenetlustes viitenumbritega 21242227368 ja 20239539426 ei ole kummaski menetluses algatatud juhtumimenetlust ega põhjendatud juhtumimenetluse algatamata jätmist. Lisaks eelnimetatud menetlustele on STARis alates 2012. aastast avatud perega seondult 131 erinevat menetlust, suurem osa neist seoses toetuste taotlemisega. Juhtumiga töötanud lastekaitsetöötajad on jätnud kasutamata võimaluse teha sihipärast ja planeeritud lastekaitsetööd, mis annaks tõenäoliselt paremaid tulemusi.

Lihtmenetluses viitenumbriga 19234649061 laekus 22.03.2021 lastekaitsetöötajale kolmas teade peretüli kohta, mille politsei oli toonud välja, et laps viibis konflikti juures, ärkas ülesse karjumise peale ning hakkas nutma. Lastekaitsetöötaja ei ole 10 päeva jooksul teate saamisest teinud otsust juhtumimenetluse algatamise kohta ega põhjendanud ka juhtumikorralduse algatamata jätmist. Järelevalve käigus 21.04.2021 läbiviidud vestluses juhtumiga tegelev lastekaitsetöötaja avaldas seisukohta, et vajalik on algatada juhtumimenetlus. 23.05.2021 STAR andmetel juhtumimenetlust algatatud ei ole.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20239234107 on registreeritud abivajava lapse kohta pöördumine 21.09.2020. Lastekaitse vanemspetsialist on vestelnud vanaemaga 23.09.2020 ning teinud kodukülastuse 24.09.2020, kuid ei ole kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

- 09.03.2021 kell 15:10 pöördus lasteabitelefoni vanaema ja oli väga mures oma lapselapse pärast, kelle ema on alkohoolik ja arvatavasti tarbib ka narkootikumi aeg-ajalt. Vanaema nutab ja kurdab, et KOV lastekaitse ei aita teda ja peetakse hulluks ja ebaadekvaatseks. Laps on enamasti ajast vanaema juures, kuid kui ema juures on, siis vanaema on mures, et laps ei ole hoolitsetud. Ema vajab psühholoogilist abi või alkoholist loobumisest nõustamist.

- 15.03.2021 SKA LKO pöördumine: Teade abivajava lapse kohta. Lasteabitelefoni pöördus vanaema ja oli väga mures oma lapselapse pärast, kelle ema on alkohoolik ja arvatavasti tarbib ka narkootikumi aeg-ajalt. Vanaema nutab ja kurdab, et KOV lastekaitse ei aita teda ja peetakse hulluks ja ebaadekvaatseks. Laps on enamasti ajast vanaema juures, kuid kui ema juures on, siis vanaema on mures, et laps ei ole hoolitsetud. Ema vajab psühholoogilist abi või alkoholist loobumisest nõustamist.

- Pöördumine lasteabitelefoni 27.06.2021 kell 04:48. Helistas ametnik, kes andis infot abivajavast lapsest. Ütles, et oli väljakutse lapse vanaema poolt, kes teatas tema juurde tulnud alkoholi juures tütar, kes omakorda teatas vanaemale, et tema elukaaslane on lapsega korteris, kedagi sisse ei lase ja loobib asju aknast välja. Kell 04:48 oli laps ohutult vanaema juures. Selline käitumine ei ole esmakordne ning teateid abivajava lapse kohta on tulnud ennegi.

01.07.2021 on STARi lisatud kirjalik kokkulepe: lapse ema on nõus, et laps elab vanaema juures.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20240449343 on PPA teatis registreeritud 23.11.2020 – peresisene väärkohtlemine, peres on viis last vanuses 1 kuni 11 aastat. STARis puudub edasine info juhtumikorraldaja tegevuse osas abi vajavate laste huvidest lähtuvast abistamisest. 23.01.2021 on STARis menetluse oleku muutus, mida 21.04.2021 vestlusel lastekaitse vanemspetsialist selgitada ei osanud, kuna ta ei mäletanud, miks ta juhtumi lõpetas.

- 07.02.2021 pöördus Kohtla-Järve Linnavalitsusse ohvriabi spetsialist ning teavitas abivajavatest lastest. Peres toimuvad sagedased vägivaldajuhtumid vanemate vahel. Lapsed on püüdnud ema kaitsta, mille tulemusena on lapsele tekitatud kehavigastused. Antud ülesanne: Lastekaitse spetsialistil tuleb LasteKS § 28 ja 29 alusel hinnata laste abivajadus 10 päeva jooksul ning kohaldada laste heaolu toetavaid meetmeid laste parimatest huvidest lähtuvalt. Abivajaduse hindamise ja juhtumikorraldusega seotud info SHS § 144 lg 1 p 8-10 alusel kanda STARi. Antud juhtumi lahendamiseks on SKA LKO konsultant valmis vajadusel pakkuma nõustamisteenust.

- 19.02.2021 kordusteade Kohtla-Järve LV-le abivajavate laste kohta. Ülesanne: Lastekaitse spetsialistil tuleb LasteKS § 28 ja 29 alusel hinnata VIIVITAMATULT laste abivajadus, selgitada välja laste arvamus ning kohaldada laste heaolu toetavaid meetmeid laste parimatest huvidest lähtuvalt. Abivajaduse hindamise ja juhtumikorraldusega seotud info SHS § 144 lg 1 p 8-10 alusel kanda 5 tööpäeva jooksul STARi. Antud juhtumi lahendamiseks on SKA LKO konsultant valmis vajadusel pakkuma nõustamisteenust.

- Lastekaitse vanemspetsialisti helistas 23.03.2021 pereemale (lihtmenetlus viitenumbriga 21242865341) ja sai teada, et viimane konflikt mehega oli toimunud novembrikuus 2020 ja neid abistas ohvriabi ning nad käivad psühholoogi juures teenusel. Tegemist on MARAC juhtumiga. 25.03.2021 tehtud kodukülastus (Kodus on kõik laste jaoks olemas. Lastel eraldi toad ning igal oma voodi. Olemas ka kirjutus laud õppimiseks. Lapsed räägivad, et kodus on kõik korras, ei korda vägivalda kordumist, lapsed ei saanud isegi aru, et midagi oleks valesti. Korter on ilus, remont käib ühes toas, kuid tolmu ei ole). Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21244172726 tuli teade abivajavast lapsest 07.06.2021. Kodukülastusel 10.06.2021 kedagi kodus ei olnud. 22.06.2021 registreeriti PPA teatis abivajavast lapsest. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21244063885 on 01.06.2021 tulnud haiglast teade 14-aastase lapse tahtlikust ravimite mürgitusest. Palutakse osutada lapsele abi. 10.06.2021 tegi lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse (kedagi kodus ei olnud, telefonile ei vastatud). 20.06.2021 registreeritud teade, et haiglasse saabus alaealine tahtliku ravimite mürgituse diagnoosiga ning nimetati, et sama laps oli haiglas 06.05.2021 alkoholi mürgitusega. Lapse osas, kellel on tuvastatud ennast kahjustav käitumine, ei ole kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist tehtud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21243618528 registreeriti 06.05.2021 teade abi vajava 16-aastase tüdruku kohta. Samal päeval helistas lastekaitse vanemspetsialist lapse emale, kellelt kuulis, et nad ootavad aega psühholoogi juurde. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 212430068669 on 06.04.2021 PPA teatis 3-aastase lapse kohta, kes on LSV ohver. Nimetatud teatis on registreeritud 23.04.2021. 10.06.2021 teeb lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse, kuid kedagi kodus ei ole. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21242633683 on 11.03.2021 registreeritud pöördumine, et neli last (vanuses 2-, 9-, 11- ja 16-aastased) on LSV ohvid. Samal päeval teeb lastekaitse vanemspetsialist kodukülastuse, kus tuvastatakse ema ja vanema tütre probleemid. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale laste abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21242131289 on registreeritud 11.02.2021 teade koolist, et 13-aastaselt lapsel on suured probleemid koolikohustuse täitmisega. 25.03.2021 on lastekaitse vanemspetsialist teinud telefonikõne emale, kuid ei saanud teda kätte. Planeeritud oli kodukülastus järgmisel päeval. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale lapse abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21241361262 registreeriti 05.01.2021 teade 15-aastase lapse kohta, kes on LSV ohver. 07.01.2021 võttis lastekaitse vanemspetsialist telefonikõne emale, kes oli vägivalla ohver. Selgus, et mõlemad lapsevanemad olid purjus. Samal päeval toimus vestlus lapsega, kes avaldas soovi psühholoogi juurde minna. Lastekaitse vanemspetsialist lubas psühholoogile helistada. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale lapse abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 20240615248 toimus 30.11.2020 kodukülastus seoses LSV juhtumiga. Selgus, et 6-aastane laps oli viidud patrulli poolt vanaema juurde. Kodus olid ema ja isa ning veel kaks last vanuses 3-aastane ja 7-kuune. STARis on info SOS-It, et 04.02.2021 toob lapse homme koju. 10.02.2021 algatati juhtumimenetlus. 31.05.2021 on PPA teatis, et lapsed on LSV ohvid. Lastekaitse vanemspetsialist helistab emale, kuid ta ei vasta telefonile. Hiljem vestlus emaga, kus selgus, et 30.05.2021 toimus sõnaline konflikt ema õe ja õe mehe vahel, kuhu kutsuti politsei. Lapsed ema sõnul midagi ei kuulnud. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale laste abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20240233908 on 11.11.2020 ema pöördunud KOVi avaldusega, et lapsega suhtlemine kindlaks määrata. Lastekaitsetöötaja ei ole kümne päeva jooksul peale laste abivajadusest teada saamist teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või põhjendanud juhtumikorralduse algatamata jätmist.

3.2.8. Lasteks § 29 lõike 5 nõude täitmine

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 20237347788, 21241784606, 21242227368, 20239539426, 19234649061, 15147322221, 20240615248 abivajaduse hindamisel ja lapsele abi osutamisel dokumenteerinud lapse arvamust.

Lihtmenetluses viitenumbriga 20237347788 ilmneb, et lastekaitsetöötaja on vestelnud laste emaga, kuid ei ole kohtunud ega vestelnud lastega. Kogu teave põhineb vaid lapsevanema sõnadel.

Lihtmenetluses viitenumbriga 21241784606 ilmneb, et lastekaitse töötaja on vestelnud vaid laste emaga, kuid ei ole kohtunud ega vestelnud lastega. Menetluse lõpetamisel on töötaja lähtunud lapsevanema arvamusest, et pere ei vaja abi.

Lihtmenetlustes viitenumbritega 21242227368 ja 20239539426 on peres 10- ja 15-aastased poisid. Materjalidest nähtub, et menetluses viitenumbriga 20239539426 on lastekaitsetöötaja vestelnud peale füüsilise vägivallaga peretulist teate saamist vaid laste emaga. Samas on PPA teates märgitud, et laps viibis konflikti juures. Menetluses viitenumbriga 21242227368 on küll töötaja vestelnud pere vanima pojaga, kes oli koos emaga alkoholijoobes ja nende käitumine vajas politsei sekkumist. Tähelepanuta on jäänud peres kasvav 10-aastane poiss, kes on samuti puudutatud ema ja vanema venna alkoholi tarbimisest.

Lihtmenetluses viitenumbriga 19234649061 on ajavahemikul detsembrist 2019 kuni tänaseni perega seotult teatanud PPA kolmest väljakutsest, mil laps on viibinud konfliktide juures. 2020. aastal on lapse ema andnud kohtusse avalduse ühise hooldusõiguse osaliseks lõpetamiseks. 2021. aastal on lapse isa taotlenud kohtult suhtluskorra määramist. STAR kannetest nähtub, et kodukülastus on tehtud kahel korral. Ühel korral neist ei olnud last kodus. Samas ei nähtu, et lastekaitsetöötaja oleks lapsega kohtunud ning püüdnud välja selgitada lapse arvamust. Kuigi laps on 4-aastane, ei piira see lapsega kohtumist ning lapse eakohaselt tema arvamuse väljaselgitamist.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 15147322221 on KLAT teenuselt tulnud lapse kohta tema koolist teade, et laps ei käi koolis. Lastekaitse vanemspetsialist on kutsunud kahel korral teda enda juurde vestlusele (21.01.2021 ja 25.01.2021), kuhu laps kohale ei ilmunud. 26.01.2021 saadetakse KOVi teade psühhiaatriilt, et laps ei võta temale vajalikke ravimeid. STARis puudub edasine info juhtumiplaani tegevuskava täiendamise osas. Samuti puudub STARis lapse aramus.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 20240615248 toimus 30.11.2020 kodukülastus seoses LSV juhtumiga. Selgus, et 6-aastane laps oli viidud patrulli poolt vanaema juurde. Kodus olid ema ja isa ning veel kaks last vanuses 3-aastane ja 7-kuune. STARis on info SOS-It, et 04.02.2021 toob lapse homme koju. 10.02.2021 algatati juhtumimenetlus. 31.05.2021 on PPA teatis, et lapsed on LSV ohvid. Lastekaitse vanemspetsialist helistab emale, kuid ta ei vasta telefonile. Hiljem vestlus emaga, kus selgus, et 30.05.2021 toimus sõnaline konflikt ema õe ja õe mehe vahel, kuhu kutsuti politsei. Lapsed ema sõnul midagi ei kuulnud. STARis puudub edasine info juhtumiplaani tegevuskava osas ja puudub lapse aramus.

3.2.9. SHS § 144 lõike 1 punkt 8 nõude täitmine

SHS § 141 lõike 1 kohaselt on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu STAR asutatud muu hulgas juhtumikorralduse põhimõttel tehtava sotsiaaltöö toimingute läbiviimiseks ja dokumenteerimiseks. SHS § 144 lõike 1 punkt 8 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus STARi kandma andmed lastekaitseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud **menetluses viitenumbriga 19234649061** STARi toimingute juurde lisanud lapse juhtumiga seotud politseiteateid, kohtule antud avamust kohtulahendeid ega muid dokumente toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 11108198929 ei ole lastekaitsetöötaja alates 23.09.2020 tehtud toimingutega kaasnevaid dokumente (PPA teateid jm) STARi üles laadinud.

Lihtmenetlustes viitenumbritega 20240449343 ja 20239234107 ei ole lastekaitsetöötaja toimingutega kaasnevaid dokumente STARi lisanud.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 18212137424 ei ole lastekaitsetöötaja kandnud STARi infot asendushooldusel viibiva lapse külastuste ja lapsega suhtlemise kohta. Vastuses järelevalve akti kavandile selgitas lastekaitsetöötaja, et ta on külastanud last vähemalt kahel korral aastas, aga 2020. aastal õnnestus külastada last ühel korral (30.07.2020), kuid jõuluvaheajal sai lastekaitsetöötaja suhelda lapsega 21.12.2021 video vahendusel. STARis nimetatud info ei kajastu.

IV TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED

4.1. SKA juhib tähelepanu järgmistele asjaoludele:

4.1.1. Järelevalves tuvastatu näitab, et suurenenud abivajadusega laste heaolu, õiguste ja turvatunde tagamine on paljudes kontrollitud juhtumites puudulik. Ilmneb muster, et abivajavast lapsest teada saamisel ei algatata juhtumimenetlust ega tehta otsust menetluse algatamata jätmise kohta, mistõttu laste parimad huvid jäävad tagamata ja abivajadusest tulenevad meetmed rakendamata. Analüüsitud lihtmenetlusi ei ole võimalik lahendada ühekordse abimeetmega, mistõttu on need juhtumid oma sisult juhtumimenetlused, kus lapse parimate huvide väljaselgitamiseks on vajalik hinnata lapse abivajadus, koostada talle juhtumiplaan, tegevuskava ning fikseerida kohustuslik lapse arvamused.

Toimingute ebaefektiivsus ning STARis menetlustega seotud nõuete puudulik täitmine avaldab pikas perspektiivis kahjustavat mõju lastekaitsetöö kvaliteedile ning laste huvide kaitsmisele. Märkata on, et formaalselt kulub juhtumikorraldusele palju aega, kuid efektiivseid tulemusi pole saavutatud. Juhtumipõhised tegevused jäävad tegevuskavas planeerimata ning jääb mulje, et reageeritakse vaid akuutsetele juhtumitele.

4.1.2. Analüüsitud juhtumite puhul on fikseeritud, et lapse ega tema perega aktiivset koostööd ei toimu. Lastekaitse spetsialistid reageerivad teadetele või pöördumistele, kuid sisulist lastekaitse- ega juhtumikorralduslikku tööd ei järgne piisavalt. Kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist ei ole tehtud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või edastatud juhtum pädevale isikule, mistõttu on kontrollitud juhtumite põhjal kujunenud arvamus, et lastekaitsetöös ei ole lähtutud laste huvidest ega hinnatud nõuetekohaselt laste abivajadust. LasteKS § 17 lõike 1 punkt 3 kohaselt peab lastekaitsetöötaja abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata hindama lapse abivajadust ning lapse abistamiseks pakkuma välja sekkumismeetmed. Tulenevalt LasteKS § 28 lõikest 2 peab lapse abivajaduse hindamisel lastekaitsetöötaja andma hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile ning last kasvatava isiku vanemlike oskustele. Lapse abivajaduse hindamine on analüüsiprotsess, mille vältel püütakse mõista juhtumi tähendust ning koondatakse üksikasjad, sündmused ja muud asjaolud loogiliseks tervikuks, et oleks võimalik jõuda sobivate sekkumismeetodite valikuni. Tegevuste kavandamisel on oluline lähtuda lapse vajadustest.

4.1.3. Tulenevalt SHS § 144 lõike 1 punktist 8 on lastekaitsetöötajatel kohustus kanda LasteKSi tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendid, toimingud ja menetlustoimingute andmed STARi, mis on riigi keskne andmekogu/infosüsteem ning asutatud juhtumikorralduse põhimõttel läbiviidava lastekaitsetöö korraldamiseks. Andmete kogumine on oluline andmekogu eesmärkide täitmiseks ning võimaldab lastekaitsetöötajal oma tööd senisest hõlpsamini korraldada: osutada isikule vajalikku abi võimalikult sihitult ja kiiresti ning optimaalse töömahu ja kulutustega. Oluline on andmevahetus omavalitsuste vahel – kui inimene kolib ühest omavalitsusest teise, siis liigub tema kohta käiv informatsioon koos temaga ning lastekaitsetöötaja saab vajadusel kiiresti adekvaatse ülevaate kliendi varasematest pöördumistest.

- 4.1.4. LasteKS § 29 lõike 2 kohaselt tuleb abivajavale lapsele abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid SHSi alusel. Tulenevalt SHS §st 9 ja § st 10, hõlmab juhtumikorralduslik abi andmine muu hulgas juhtumiplaani koostamist, osapoolte üksteisega seotud tegevuste ajakava kooskõlastamist ja vastastikuse teabevahetuse korras kokku leppimist. Järelevalvemenetluse ajal on lastekaitse spetsialistid selgitanud, et on oma töös lähtunud juhtumipõhisest võrgustikutööst ja juhtumikorralduse põhimõtetest, kuid STARi keskkonnas ega ka pabertoimikus ei ole seda nõuetekohaselt fikseeritud. Tagantjäreli tõendamine on raskendatud, kuna puuduvad osalejate allkirjalehed, võrgustiku kohtumiste protokollid jt juhtumiga seotud tõendusmaterjalid.
- 4.1.5. Tuginedes kontrollitud STARi menetlustele, koostööpartneritelt saadud hinnangutele ning 21.04.2021 toimunud vestlusele lastekaitse vanemspetsialisti Valeria Petrovaga võib järeldada, et Kohtla-Järve linna lapsed on jäänud ilma seadusest tuleneva vajaliku abita. Valeria Petrova ei täida LasteKSis ja SHSis sätestatud nõudeid laste juhtumite menetlemisel, ei tee koostööd KOVi koostööpartneritega, ei ole kättesaadav eestkostetavatele lastele ning ei tea õigusaktidest tulenevaid kohustusi (sealhulgas kuidas abistada abivajavat ja hädasolevat last, mitme päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest peab tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks jne).

Kohtla-Järve Linnavalitsusel on esmane vastutus tagada LasteKS § 17 ülesannete täitmiseks vajalikud lastekaitsetöötajad (s.o lapse õiguste ja heaolu tagamise ülesandeid täitvad ametnikud), kes muuhulgas peavad vastama ka seaduses kehtestatud nõuetele.

LasteKS §-des 19-20 on kehtestatud nõuded lastekaitsetöötajate hariduse ja pädevuse ning lastega töötamise õiguse osas. Nõuetele mittevastavuse korral on tegemist ametniku teenistusse võtmist välistava asjaoluga avaliku teenistuse seaduse (ATS) § 15 mõttes. Nõuetele mittevastavat isikut ei tohi teenistusse võtta (ATS § 15 punkt 5) ning juhul kui nõuetele mittevastavus ilmneb pärast teenistusse võtmise haldusakti andmist, tuleb vastav haldusakt kehtetuks tunnistada, kui isik ei ole veel ametikohale asunud (ATS § 29 punkt 2) või juba ametis olev ametnik teenistusest vabastada uue haldusaktiga (ATS § 95 lõige 1, § 103).

- 4.1.6. Vestlusel 21.04.2021 selgitas sotsiaaltöötaja Rumia Korving, et tema lastekaitsetöö alaseks üheks ülesandeks on kodukülastuste teostamine. Töötaja selgitas, et talle antakse kergemad LSV juhtumid, kus ei ole abivajavad lapsed, sest tema laste abivajadust ei hinda. Vestluses ütles Rumia Korving, et peaspetsialist otsustab enne juhtumi temale andmist, millisest teatest ei tule juhtumimenetlust, st otsus juhtumimenetluse mitte algatamiseks tehakse enne kodukülastust ja vestlust perega. Selgituste kohaselt on meetmete määramise aluseks lapsevanema seisukoht ning lapse arvamust välja ei selgitata ega hinnata, mis on tegelikult üheks menetluse algatamise või mittealgatamise aluseks.
- 4.1.7. Kohtla-Järve lastekaitsetöötajad ennetustööga ei tegele, seda ei ole ka ülesandena fikseeritud ühegi lastekaitsetöötaja ametijuhendis.
- 4.1.8. Järelevalvemenetluse ajal on mitmed lastekaitsetöötajad nimetanud vajadust juhtivspetsialisti järele, kes oskaks hinnata lastekaitsetöö ressursse ja jagada juhtumeid õigetele spetsialistidele, kuna juhtumid on erineva tõsidusega. Juhtivspetsialisti oleks vaja ka kollektiivi koostamiseks, lastekaitsetöötajate ressursside organiseerimiseks ja hindamiseks, toetavate arenguvestluste läbiviimiseks ning jälgimiseks, et ennetada lastekaitsetöötajate läbipõlemist.

- 4.1.9. 01.01.2020 jõustus pärast 4-aastast ooteaega LasteKS § 19, mis käsitleb lastekaitsetöötajale esitatavaid haridusnõudeid ja kutse omandamise kohustust. Jõustunud LasteKS § 19 lõike 1 kohaselt peab lastekaitsetöötajal olema erialane ettevalmistus ja kõrgharidus ning § 19 lõike 2 kohaselt peab lastekaitsetöötaja hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest omandama sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele. Kutse taotlemise kohta saab täpsemat informatsiooni SA Kutsekoda [kodulehel](#) ja Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni [kodulehel](#).
- 4.1.10. Julia Ivanova on kõik toimikud dubleerinud pabertoimikutesse – sellega kaasneb ajakulu, paberikulu ning sellisel juhul on vajalik registri pidamine ja arhiveerimise nõuete täitmine.
- 4.1.11. Tasandus- ja toetusfondist kohalikele omavalitsustele AHteenuse osutamiseks ja korraldamiseks eraldatud sihtotstarbelistest rahalistest vahenditest on lubatud maksta töötasu töötajale, kes tegeleb AHteenuse korraldamisega. Kui Kohtla-Järve Linnavalitsusel nimetatud vahendeid piisab, on see võimalus lisatööjõu palkamiseks.
- 4.1.12. Positiivsena saab välja tuua, et Kohtla-Järvel Linnavalitsuses on tööl lastekaitsetöötajaid, kes teevad südamega tööd ja hoolitsevad vanemateta ja abi vajavate laste eest seaduse nõuetele vastavalt.

4.2. Lastekaitsetöö paremaks korraldamiseks soovitab SKA:

- 4.2.1. Taotleda SKAlt lastekaitse meeskonnale mentorlust ja supervisiooni, samuti omavalitsuse juhtkonnale supervisiooni ja vajadusel mentorust. SKAl on valmisolek toetada omavalitsust ka arengukava koostamisel ning korraldada kogemuskohutumisi.
- 4.2.2. Pöörduda lastekaitsetöötajate toetamiseks SKA LKOsse strateegiliseks nõustamiseks – koostada laste ja pere heaoluprofiili ning saada juhiseid, kuidas paremini korraldada mitmetasandilist juhtumi- ja ennetustööd ning võimaldada lastekaitse spetsialistidele erinevaid koolitusi, supervisiooni, osalemist SKA LKO mentrolusprogrammis ning kasutada nende nõustamisteenuseid.
- 4.2.3. Taotleda keerulisemate juhtumite lahendamiseks SKA LKOlt nõustamist, et saada abi lapse abivajaduse hindamisel, leida lapse olukorra leevendamiseks lapsele ja tema perele sobivaid teenuseid ning valida lapse abivajaduse ärahoidmiseks või süvenemiseks tõhusaid meetmeid.
- 4.2.4. Pöörata suuremat tähelepanu lastekaitse ennetustööle.
- 4.2.5. Korrastada lastekaitsetöötajate ametijuhendid ja viia need vastavusse teenistujate tegelike tööülesannetega.
- 4.2.6. Analüüsida lastekaitsetöötajate töökorraldust ja planeerida lastekaitsetööd eesmärgipäraselt.

(digitaalselt allkirjastatud)
Lilia Raudheiding
Järelevalve peaspetsialist